

De Wissel

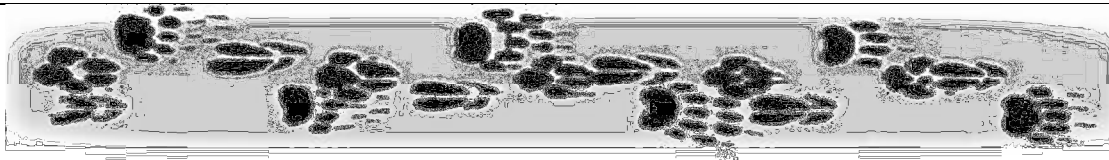
IVN afdeling Eijsden

Maart 2016

Jaargang 23 nummer 1

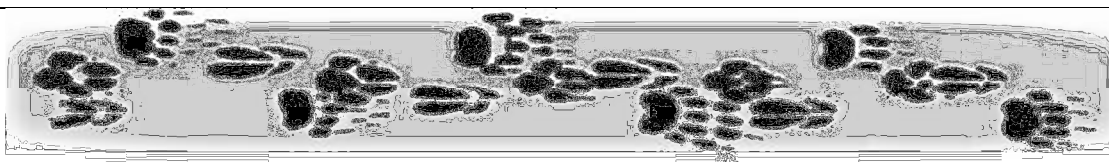
*Instituut voor natuureducatie
en duurzaamheid*

INHOUD

<i>Inhoud</i>	2
<i>Van De Redactie</i>	3
<i>Van Het Bestuur</i>	3
Algemene Ledenvergadering op dinsdag 5 april 2016	3
Betaling contributie jaar 2016 (herinnering).	4
Zaterdag 12 maart (9-13 uur) Natuurwerkdag NLdoet	4
IVN Eijsden Project Schone Maas 9 april Eijsder Beemden	5
Digitalisering (herinnering)	5
<i>Viskes vange (14)</i>	5
De Kroeskarper (“Grossje” of “Karosj”)	5
De naam	5
Soortkenmerken	6
Levenswijze	6
Voortplanting	7
Voorkomen	7
Wetenswaardigheden	7
<i>De Koekoek</i>	8
<i>Bijzondere Waarnemingen</i>	8
<i>Natuurhistorisch Genootschap in Limburg</i>	11
Agenda 2016 Zoogdierenstudiegroep	12
<i>Agenda 2016</i>	14
Lezingen 2016	14
Het “Wandelschema” & “Korte Tour”	14
Euregionale natuurwandelingen in 2016	14
Programmaoverzicht 2016 Vogelwerkgroep excursies & bijeenkomsten	15
Werkgroep Flora werkgroep (voorheen: Bloeiende Bermen)	15
<i>Bijzondere Waarnemingen</i> vervolg van pagina: 11	16
Winter 2016. Werksters op de Winterheide	18
Bijzondere waarnemingen/ervaringen gezocht!	26
<i>Historische opening Duboiszalen</i>	26
<i>IVN Ledendag: kom ook!</i>	27
<i>Het Bestuur</i>	28

walpot (drukkerij)

VAN DE REDACTIE

Een merkwaardige winter dit jaar: december warm, groen en bloeiend. Daarna toch nog wat vorst in februari, zodat uiteindelijk het voorjaar toch niet eerder begint als anders. U leest er meer over in deze Wissel.

Contributie nog niet betaald? Ik moet bekennen dat ik ook tot de wanbetalers hoorde! Laten we het de penningmeester niet moeilijker maken dan nodig is. IVN Eijsden biedt toch relatief veel waar voor het geringe contributiebedrag wat er gevraagd wordt.

Ik weet niet hoe het met jullie is, maar meer dan van de eerste Zwaluw (die nog geen zomer brengt) word ik vrolijk van het eerste kikkerdril of de eerste roep van de Koekoek. Dat zijn voor mij de voorbodes van de lente. Meer over de Koekoek verderop.

Uiteraard hoop ik velen van jullie weer te zien op onze algemene ledenvergadering.

Veel leesplezier!

Op de website van IVN Eijsden is regelmatig actueel nieuws te vinden. En, zoals u weet, ook de Wissel wordt daar gepubliceerd (in kleur). (ivn.nl/afdeling/eijsden)

PDB

VAN HET BESTUUR

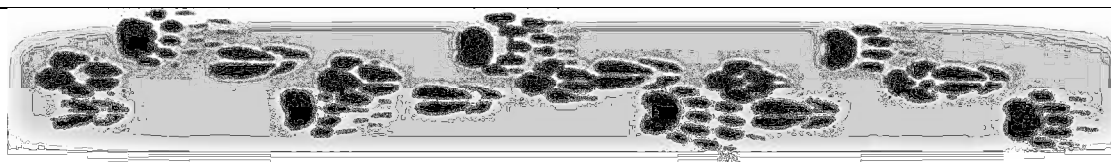
Algemene Ledenvergadering op dinsdag 5 april 2016

Het bestuur nodigt alle leden uit voor de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering (ALV). Deze zal worden gehouden op dinsdag 5 april 2016 om 20.00u in het nieuwe lokaal aan de Kampweg te Gronsveld (voormalige Landbouwschool).

Het lokaal is geopend vanaf 19.30u en de diverse jaarstukken liggen ter inzage.

Agenda:

- 1) Opening en mededelingen (*Maarten van der Sande, vicevoorzitter*).
- 2) Verslag ALV d.d. 14 april 2015 (*Jacques Piters, secretaris*).
- 3) Jaarverslag van het bestuur over 2015 (*Jacques Piters, secretaris*).
- 4) Financieel deel (*Maarten van der Sande, vicevoorzitter*).
 - a) Jaarverslag 2015.
 - b) Begroting 2016.
- 5) Financiële controle (*Maarten van der Sande, vicevoorzitter*).
 - a) Verslag kascontrolecommissie (*Mevrouw José Creuwels, de heer P. Meyer*).
 - b) Verkiezing nieuw lid commissie (*de heer P. Meyer aftredend*).

- 6) Bestuursverkiezing (*Maarten van der Sande, vicevoorzitter*)
a) i.v.m. vacature voorzittersfunctie
b) i.v.m. vacature penningmeester/bestuurslid
Kandidaten kunnen zich aanmelden bij het bestuur.
7) Rondvraag en sluiting zakelijk deel van de bijeenkomst.

Het Bestuur

Betaling contributie jaar 2016 (herinnering).

Per 1 maart hebben nog heel wat leden hun contributie voor het jaar 2016 niet voldaan. Bij dezen het verzoek aan iedereen om dat na te kijken en in voorkomend geval alsnog de contributie te voldoen. Het contributie bedrag is nog steeds € 11,50.

Dit kan als volgt:

1. Contant aan een der bestuursleden.
2. Per eigen overschrijfformulier.
3. Via internetbankieren.

Het IBAN nummer is NL05 INGB 0000 927056, ten name van IVN EYSDEN, Cuyleborg 65E te 6228 BE

Maastricht. Vermeld tevens uw naam + contributie 2016 als toelichting.

Nadat de afrekening van 1 april bij mij binnen is zal ik die leden welke nog niet betaald hebben een herinnering sturen. Mocht u uw lidmaatschap willen beëindigen dan graag zo spoedig mogelijk bericht.

Uw waarnemend penningmeester, Jean Creuwels
(043-3616195 ✉: jeancreuwels.ivn@gmail.com)

Zaterdag 12 maart (9-13 uur) Natuurwerkdag NLdoet

Ook dit jaar doen we als IVN Eijsden weer mee met NLdoet.

In het natuurgebied "De Waardhoff" gaan we samen:

- Vogelkijkwand maken (vlechtwerk)
- Bomen planten en snoeien
- Afrastering weghalen

Verzamelen om 9:00u bij de hoofdentree Heiweg (tegenover woning nr.3) in Mesch.

info@waardhoff.nl (043 4092058)

www.waardhoff.nl

www.nldoet.nl

www.ivneijsden.nl

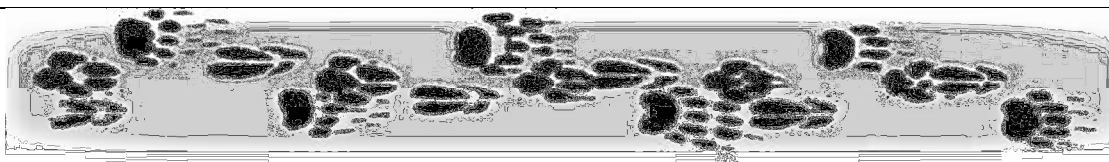
ZATERDAG 12 MAART (9 -13 uur)
NATUURWERK DAG NLdoet
Mesch Heiweg (tegenover woning nr.3)

Wij zoeken jou als actieve natuurliefhebber voor:

- Vogelkijkwand maken (vlechtwerk)
- Bomen planten en snoeien
- Afrastering weghalen

*Samen werken aan
plaatselijke natuur
DOE OOK MEE*

info@waardhoff.nl
www.waardhoff.nl
www.nldoet.nl
Tel: 043 4092058

IVN Eijsden Project Schone Maas 9 april Eijsder Beemden

In het project Schone Maas werken verschillende organisaties zoals de Provincie, Gemeente, Rijkswaterstaat, Terreinbeheerders, Natuurorganisaties en het IVN samen om het zwerfafval langs de Maas tegen te gaan. IVN Eijsden neemt in samenwerking met het Limburgs Landschap en de Gemeente op zaterdag 9 april aanstaande deel aan dit project.

Iedereen die zin heeft om op 9 april tussen 10 en 12 uur even mee de handen uit de mouwen te steken en mee zwerfafval op te ruimen, kan zich melden bij het IVN Eijsden (jacquespiters@hotmail.com, 06-44591557). Ook is het mogelijk om gewoon voor 10 uur naar het verzamelpunt te komen (de parkeerplaats op de hoek Trichterweg-Kasteellaan, bij het informatiebord Eijsder Beemden). Voor materialen (handschoenen, knijpers en afvalzakken) wordt gezorgd! Wie weet doen we dan ook nog leuke lentewaarnemingen!

Jacques Piters

Digitalisering (herinnering)

Indien u uw e-mail adres doorgeeft aan de secretaris kunnen we u ook tussendoor van activiteiten op de hoogte brengen. Ook De Wissel krijgt u dan, in kleur, via email binnen.

Daarom de oproep om indien je voorzien bent van een e-mailadres dit aan onze secretaris Jacques Piters door te geven. Het adres is

jacques_piters@hotmail.com (let op _ streepje tussen jacques en piters!)

Het bestuur

VISKES VANGE (14)

De Kroeskarper (“Grossje” of “Karosj”)

De Karper, dat is een ingewikkeld verhaal. Ik herinner me dat buurman Henri Haenen van de Vogelzang in mijn zeer jonge jaren eens een enorme Karper had gevangen, die de krant nog haalde (met foto). Ook weet ik nog dat er Karpers zwommen in de slotgracht van Kasteel Eijsden. Ook nu nog is dat het geval. Op school leerde je namen van Karpers, zoals Boerenkarper of Lederkarper, en ook dat de Goudvis zelfs een soort Karper is. Verder wist je toen dat Karpers heel groot (wel 120 cm) en zwaar (wel 20 kg) kunnen worden. Ook de kleurrijke Koi is een Karper. Om het maar niet te ingewikkeld te maken wil ik deze keer één soort eruit lichten: de Kroeskarper. Deze vrij kleine Karper wordt beschouwd als een natuurlijke, inheemse soort. Hij kan ongeveer 50 cm groot worden, maar meestal blijft hij kleiner.

De naam

In het Nederlands komen we voor deze soort meestal de namen “Kroeskarper”, “Kruiskarper”, “Steenkarper” of “Maankarper” tegen (Fries: “Stienkar-

per"). Een Duitse naam is: "Karausche", Frans: "Carassin" en Engels: "Crucian Carp". In het Maastrichtse woordenboek vinden we "Karosj" of "Grossje". "n Karosj" (vrouwelijk) is hetzelfde woord als de Duitse naam. Waar "e Grossje" (onzijdig) van is afgeleid is onduidelijk. Mogelijk van "Karosj". Of heeft het te maken met het muntstuk "Groschen", dat vroeger ook in Maastricht werd gebruikt? De betekenis hiervan heeft eigenlijk met "dik" te maken, en dan kun je dit vergelijken met de ronde, bolle vorm van de Kroeskarper. Dit zal wel wat ver gezocht zijn. Er zijn nog diverse andere verklaringen voor de naam "Grossje", maar geen enkele is sluitend. Wat betreft de naam "Kruiskarper" wordt opgemerkt dat deze oude soortnaam niet moet worden verward met de naam voor een kruising van karpersoorten (zoals tegenwoordig door sommige vissers wordt gebruikt).

Soortkenmerken

Behalve de voor een Karper geringe lichaamslengte kenmerkt de Kroeskarper zich door het ontbreken van baarddraden (zoals deze wel aanwezig zijn bij vele andere Karperachtigen).

De Kroeskarper kan verward worden met een andere soort, de Giebel. Volwassen Giebels hebben echter minder schubben op de zijlijn (28 tot 31). De Kroeskarper heeft er 33 tot 36 (bron:

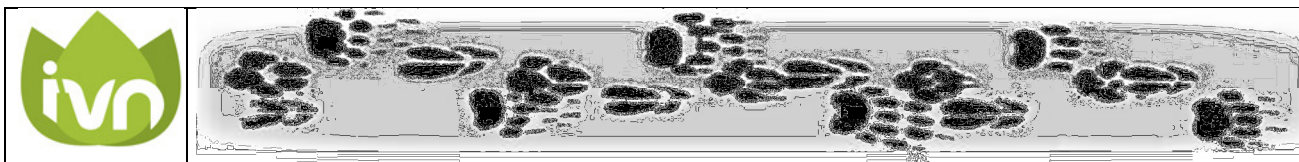
het boek "Vissen in Limburgse beken" van het NHGL en de Stichting RAVON, Maastricht 2000). Jonge Kroeskarpers hebben vaak een donkere vlek bij de staartwortel (net zoals jonge Zeelten). Giebels hebben deze vlek niet.

De Kroeskarper heeft een hoog gewelfde rug en een rond, maar afgeplat lichaam. De kleur is bronsachtig (bovenop de rug donkerder). De buikzijde is geelachtig. De vinnen zijn enigszins rood aangelopen. De Kroeskarper kan een jaar of 10 oud worden.

Levenswijze

De Kroeskarper voedt zich voornamelijk met kleine waterdiertjes en plantaardig materiaal en vertoeft graag in rustig water met voldoende plantengroei. Een bijzonderheid is dat hij in zuurstofarme omstandigheden kan overleven. Zo kan hij zich ingraven in de modder en wanneer in de zomer een poel droogvalt, kan hij dit zelfs een bepaalde periode overleven. De vis teert dan op de stof "glycogeen" die zit opgeslagen in de lever.

In de winter kan hij zo perioden met forse ijsvorming overleven. Zeker wanneer er sneeuw op het ijs valt, gaat het zuurstofgehalte van het water vaak omlaag (zoals in de jaren 1985 tot en met 1987 met 3 stevige winters op rij).

In mijn herinnering legden zo vooral in de winter van 1985 vele vissen en kikkers in tuinvijvers het loodje. De Kroeskarper zou zo'n situatie dan langer kunnen overleven.

Voortplanting

De Kroeskarper wordt geslachtsrijp bij 3 à 4 jaar. In het late voorjaar en begin van de zomer worden de eitjes gelegd en aan waterplanten gekleefd (100.000-300.000 stuks). Het paaïen gebeurt in ondiep water tussen de 14° en 20 C°. De eitjes komen na ongeveer een week uit.

Voorkomen

In Nederland komt de Kroeskarper het meeste voor in moerassen, plassen en uiterwaarden. Een voorwaarde is wel dat er overvloedige plantengroei voorkomt en een sliblaag op de bodem. De soort komt het meeste voor in Holland en Utrecht (in veengebieden). Waarnemingen uit Zuid-Limburg en aangrenzend België zijn er niet veel. Historische bronnen hebben het wel over de Jeker en de Geul (tot 1960, Marquet). Dat zal dan mogelijk in de luwe bochten zijn geweest. Ook wordt de soort genoemd voor de vijvers bij Kasteel Vaalsbroek. Of de uitzettingen van Kroeskarper hier in de Maasstreek (zoals in maart 2012 bij de Eijsder Beemden), veel resultaat opleveren is onduidelijk, maar in geschikte vijvers zal hij zeker wel kunnen voorkomen.

Wetenswaardigheden

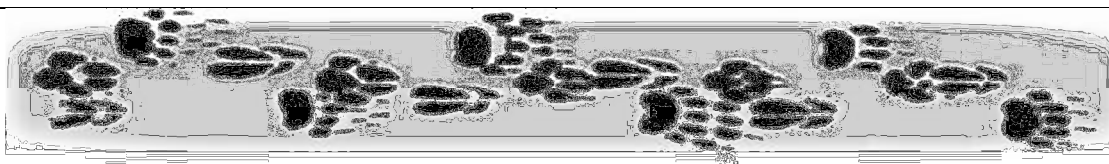
De Kroeskarper komt van nature dus niet veel voor in Zuid-Limburg. Hij werd wel aangetroffen en gehouden in (vis)vijvers. Zoals uit de dialectnamen blijkt was hij in het verleden ook in onze omgeving bekend. Zo schreef de Maastrichtse schrijver Olterdissen in 1926 "Vès heer in ene weijer, dan heet er wel ins kans, ene Louw of e Grossje op te hoole". De Zeelt en Kroeskarper waar hij hier over sprak, komen ook in de vrije natuur vaak samen voor, maar dan in andere streken van het land.

Over de Zeelt in Friesland ("Mûdhûn") kreeg ik nog een leuke reactie van Netty de Boer tijdens de jaarafsluiting van 2015 (zie het stukje "Werksters op de Winterheide" in deze Wissel).

Kroeskarpers ontwikkelen hun hoge rug meer in wateren waar ook roofvissen als Snoek en Baars voorkomen. De Kroeskarper "ruikt" deze soorten en daardoor ontwikkelt zich hun hoge rug. Ze kunnen dan minder goed opgegeten worden door deze roofvissen. Waar Snoek en Baars niet voorkomen blijven de Kroeskarpers lager. Hierdoor hebben ze dan weer een voordeel bij het zwemmen ("Vissen in Limburgse beken", NHGL, Maastricht 2000).

De Kroeskarper werd wel geconsumeerd maar was bij ons niet erg in trek in gerechten.

Jacques Piters

DE KOEKOEK

Waarschijnlijk ben ik niet de enige die er een opschrijfboekje op na houdt om natuurgegevens te noteren. Vooral leuk om terug te bladeren: het eerste Maarts Viooltje, een witte Hermelijn in het groene gras, Kraanvogels en Ooievaars die overvlogen, het eerste kikkerdril, alles zoveel mogelijk met datum en jaartal.

Natuurlijk lang niet volledig, maar toch!

Op verzoek een kleine bijdrage voor De Wissel over de Koekoek, waarvan ik een tijd lang de eerste roep in het voorjaar genoteerd heb. Ik heb vast ook wel eens de eerste keer gemist vanwege een vroege vakantie of een weekend weg. Dus hoe betrouwbaar de gegevens zijn...?

De Koekoek is een grijze vogel, licht/donker gestreept aan de onderzijde. Hij laat zich niet gemakkelijk zien en vliegt meestal vrij laag tussen de bomen in parken, boomgaarden, enz. Het meest bekend is hij vanwege zijn manier van eieren leggen, nl. in het nest van kleine zangvogels. De al gelegde eieren worden het nest uitgewerkt zodat de koekoek zijn eigen veel grotere ei er in kan deponeren. Vervolgens moet de kleine eigenaar van het nest zich een aantal weken uitsloven om het koekoeksjong groot te brengen.

Vanuit ons huis met zicht op de boomgaarden en het Savelsbos en dicht bij het Europapark, kunnen we in het voorjaar de Koekoek goed waarnemen. Zal hij er weer zijn deze keer? Vroeger of later dan vorig jaar? Het wordt bijna een sport.

Eenmaal zag ik hem/haar in een pruimenboom zitten met een zwiepende staart, soms hoor je ook een opgewonden koe-koe-koe-geroep.

Hier volgen de data van eerste waarnemingen gedurende een aantal jaren:

1999	22	april	2005	7	april	2012	14	april
2000	16	april	2007	13	april	2014	12	april
2003	15	april	2008	17	april	2015	9	april
2004	15	april	2011	8	april	2016	?	

Netty Hornstra

BIJZONDERE WAARNEMINGEN

- 01.12 Langs de hele rand van de Dijk ten noorden van het watermeetstation op de Maas zijn knaagsporen van de Bevers te zien.
- 02.12 Ook langs de hele rand van het Belgisch deel van de Eijsder Beemden zijn knaagsporen van de Bevers te zien. Zelfs een fraaie burcht. Dode

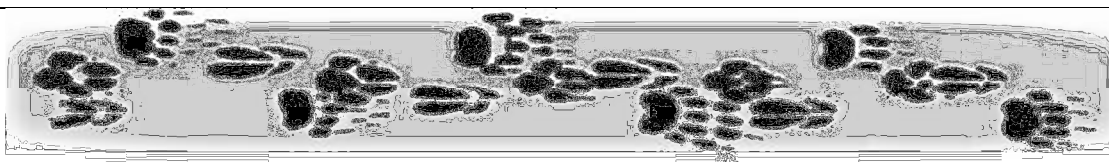
Das in Meerssen.

- 03.12 Het zijn niet meer de jagers van vroeger. Ik zie de derde fazanthaan op 4 dagen tijd. Wel weinig Konijnen en geen Hazen. Er laten zich enkele Muurhagedissen zien in de december zon.
- 04.12 Met Frans Jongen e.a. een stevige tocht gemaakt. Rondje Aubel-Val Dieu, ruim 17 kilometer. Over de drassige weilanden, door smalle stiegelkes en ook over modderige paden. Op en neer. Niet al te beste omstandigheden maar voor de tijd van het jaar te verwachten. Voor mij al zo'n 5 jaar geleden een tocht in die regio. Een voltreffer.
- 06.12 Peter de Bie meldt een dode Das langs de A2 bij de afrit van Gronsveld.
- 08.12 Bij broer Jef fladderen 2 Atalanta's. Putters zijn bij hem dagelijkse kost. Vogelliefhebbers melden mij een Kleine Bonte Specht in de Eijsder Beemden.
- 11.12 Met Joost e.a. het Voetspoor 188 uit 2004 gelopen. Een pittige tocht over de hellingen van het Ourthe- en Amblèvedal vanuit Comblain au Pont. De hele tocht met druilregen over glibberige paden vanwege bladeren en modder. Voor de vogelaars uit de groep enige treffers: Sijsjes en een stel mannelijke Grote Zaagbekken.
- 12.12 Mevr. Lydia Lippens van de Vogelwerkgroep meldt een dode Das op een weiland langs de Köbbesweg–Oosterweg.
- 14.12 Het zachte decemberweer zorgt voor een stortvloed van waarnemingen van overwinterende vlinders die zich door dat zachte weer laten verleiden tot een uitstapje. Fataal?
- @ 15.12 Wim Souren meldt: Vanochtend om 9:15 uur een Grote Gele kwikstaart gezien aan onze vijver
- 15.12 Ik maak maar eens de Eijsder Beemden onveilig. Heel wat klein grut, op de Kaardenbollen en Distels, dat ik helaas niet op naam kan brengen. Putters wel dus en ook de fraaie IJsvogel en de Grote Zilverreiger. Op de lange haag enkele honderden Kramsvogels. Ik vind ook wat lege Chinese Moerasslakken. 's Avonds voor de jaarafsluiting bijeenkomst van IVN Eijsden even naar de bosrand. Met succes: om 19.20u verlaten 2 Dassen hun burcht en gaan op voedseltocht.
- 15.12 Op de schaatspoel van de E.B. huist al enkele maanden een koppel Knobbelzwanen met twee jongen. Pa duldt blijkbaar geen soortgenoten op het water. Hij jaagt hen weg. Ook een duo Canadese Ganzen moet vertrekken. Het stel met één jong dat enkele honderden meters noordwaarts op de inham verblijft, lijkt mij vredelievender. Die trekken zich niets aan van Meerkoeten en Kuifeenden. Er zwemt een stel compleet witte Eenden met rode snavel. Helaas niet fotogeniek. Dat zijn blijkbaar bastaarden, ik vind hen niet in de soortenlijst.
- 18.12 Mijn correspondent uit Mheer meldt dat hij om 05.45 uur in zijn voor-

tuin een levende Das zag. Een ochtend naar Luik. In de Village de Noël nog weinig bezoekers. Wel gewapende politie en militairen als beveiliging. Op de vrijdagmarkt in Outre Meuse vele bezoekers. Allerlei kleuren en rassen. Geen extra beveiligers te bekennen!

- 20.12 Tocht Mheer–Voeren–Mesch–Rijckholt gemaakt. Geen wild, geen overige wandelaars! Wel vanaf de Wieckesteeg in Mesch de lopers van de Mescherbergloop. Jacques Theunissen uit Rijckholt meldt liefst 2 dode Dassen langs de veldweg parallel aan het spoor omhoog in Berneau richting Longchamps. Een in al verre staat van ontbinding, de ander vrij gaaf.
- @ 23.12 Wim Souren meldt: Gezien woensdag 23 dec om 9.15 uur 6 witte Reigers bij de afrit A2 naar Eijsden in het weiland voor de bocht.
- 24.12 De Grote Zilverreiger op het Hamstergebied Heer is nog steeds alleen. Alleen Blauwe Reigers, Nijlganzen, Zwarte Kraaien, Kokmeeuwen en heel wat klein grut houden hem gezelschap. Geen soortgenoot.
- 25.12 Op het plateau voor De Beuk hebben zich al heel wat Wijngaardslakken naar boven gewerkt. Hun kalkschildje net boven de grond. Eentje heeft haar dekseltje zowaar al verwijderd en is al op pad. Op de Bertensberg passeert mij een Vos. Op een akker bij St. Amand zowaar een fazanthaan.
- 28.12 Een Brabantse dassenvriend meldt mij per mail een dode Das langs de A2 ter hoogte van km270,4. Dat is aan het einde van de oprit in het Mariadorp. Tussen de dagelijkse Nijlgansen op de akkers langs de Bronckweg zit een bijzonder gekleurde Gans. Als ik naderbij sluip om beter te kunnen waarnemen vliegen de vogels op en weg. Nakijken op het NET levert op dat het een Casarca Eend is.
- @ 29.12 Wim Souren meldt: vanavond omstreeks 19.45 uur stak een Das de Steenbergerweg over naar de wei bij de Ezelsweg. Buitengewoon, want je komt ze gewoonlijk alleen maar dood tegen.
- 29.12 Op de akkers langs de Pisartlaan pleisteren enkel tientallen Witte Kwikstaarten. Cor Hanssen meldt een Kerkuil tussen Mechelen en Gulpen.
- 30.12 Het wandeljaar met Joost e.a. afgesloten met een vogel/wandel excursie vanuit het plaatsje Born, in de buurt van Sankt Vith. Met Jo en Bert als specialisten vogelaars. Ondanks de niet-winterse omstandigheden een succes. Wij vielen meteen met de neus in de boter: Goudvinken. Onderweg dan een topper: de Klapekster. Als slot: Appelvink! Op een weiland langs de Kooiestraat staan 4 Grote Zilverreigers.
- @ 30.12 Jacques Piters meldt: Wat gaat 2016 ons brengen aan verrassende natuurwaarnemingen? Als afsluiter van 2015, twee nectar zuigende Atalanta's in Margraten op 30 december
- @ 31.12 Jacques Piters meldt: en een actieve koningin Aardhommel op 31 december, ook in Margraten.
- 31.12 Voor mij (JC) zit 2015 erop. Een jaar met weinig waarnemingen en

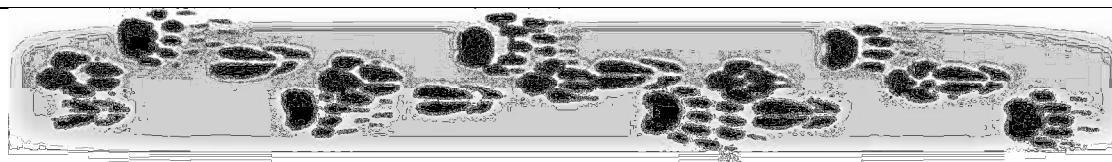
zeker niets echt bijzonders. In december zag ik op 3 plekken waar ik al vele jaren lang Reeën en Hazen zie geen enkel dier! Een jaar met wel plots meer Dassen, vooral jongen. Om 17.10u vijf Reeën langs de Bronckweg zijn dan toch een goede afsluiter. Mijn broer Jef sluit het jaar af met Grote Gele Kwikstaart, IJsvogel, Staartmezen, Lijster en Grote Lijster.

- 01.01.2016 Een nieuw jaar. Om 18.50u laten mijn eerste 2 Dassen van dit jaar zich zien. Overdag, van de vogels: Groene Specht, Grote Bonte Specht, Staartmezen, IJsvogel, Grote Gele Kwikstaart, Grote Zilverreiger en heel wat klein grut. Overdag ook nog een bijzonder waarneming: géén vrachtwagens op het parkeerterrein oostelijk A2 bij het Mariadorp.
- @ 01.01 Jacques Piters meldt: Het jaar 2016 begon (op Nieuwjaarsdag) met een actieve koningin Aardhommel in Mheer. Vanaf de Wadden worden er op Nieuwjaarsdag zelfs Distelvlinders gemeld. En overal bloeien er nu bloemen. We laten ons verrassen in de komende periode!
- 02.01 Langs Het Tiende Vrij liefst 3 Groene Spechten. Op het weiland langs de Bachstraat staat zowaar een Zilvermeeuw.
- 04.01 Er trekken kleine groepen Kraanvogels over Zuid-Limburg. In de buurt van De Beuk vliegt een Houtsnip op. De Wijngaardslakken komen al massaal naar boven! Het Stinkend Nieskruid staat in bloei. Aan de rand van Keerebosch mijn eerste 2 Reeën. 's Avonds ook een Vos, geen Das.
- 04.01 Mijn correspondent uit Mheer meldt zijn eerste dode Das van dit jaar. Geen al te grote. Op de afslag van de Heiweg naar Moerslag.
- 05.01 Op De Kaap gaan 2 fraaie Hazen voor mij op de loop.
- 08.01 Eindelijk wat Reeën in de Sjechelder en ook 2 Vossen.
- 11.01 Langs de rand van de schaatspoel in de Eijsder Beemden 3 kleine vogeltjes op hoge poten. Via vogelaar Jo Seegers en na raadpleging door hem van andere deskundigen blijken dat Bonte Strandlopers te zijn.
- 15.01 Met Joost e.a. een tocht gemaakt vanaf De Planck door Sint-Maartensvoeren en Sint-Pietersvoeren. Eerst getrakteerd op een natte sneeuwbus, daarna droog maar wel over super modder veldpaden. Gelukkig geen glijpartijen. Geen wild, wel sporen. Gepasseerde dassenburchten zagen er goed uit. Geen speciale vogeltjes. Wel bloeiende planten, zelfs Aardsterren. En tja, zonder een bezoek aan Jetteke kun je deze streek niet verlaten. Dus zo geschiedde.

Zie verder op pagina: 16

NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP IN LIMBURG

Voor wie belangstelling heeft voor Limburgse zoogdieren: de Zoogdierenstudiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap heeft zichzelf nieuw leven ingeblazen. Hier volgt het lezingen- en excursieprogramma voor 2016 samengesteld.

Agenda 2016 Zoogdierenstudiegroep

Kijk voor de volledige en actuele beschrijving van alle activiteiten op Facebook: Zoogdierenstudiegroep Limburg of www.nhgl.nl/agenda

Activiteit	Datum
Lezing herkenning van muizenschedels & Braakballen uitpluizen	16 maart 2016
Nacht van de vleermuis	26 & 27 augustus 2016
Lezing Hamster	1 september 2016
Zoogdieren Inventarisatieweekend	7 t/m 9 oktober 2016
Analyseren vleermuisgeluiden	20 oktober 2016
Excursie Hazelmuis	29 oktober 2016
Herkenning van winterslapende vleermuizen	Volgt (november 2016)
Lezing Eekhoorn	9 november 2016

Lezing over de herkenning van schedels in braakballen door Maurice La Haye met aansluitend braakballen uitpluizen.

Gegevens

Organisatie: Zoogdierenstudiegroep Contact: René Janssen

Tijd: woensdag, 16 maart 2016, van 19.30 uur tot ongeveer 22.00 uur

Locatie: Het Groenhuis, Godweerderstraat 2, 6041 GH, Roermond

Toegang: Even bellen bij voordeur

Opgave: Niet verplicht

Kosten: Gratis koffie en thee, maar je mag wat lekkers meenemen

Nacht van de vleermuis

Zie voor alle excursies:

www.nachtvandeveleermuis.nl/activiteiten/limburg

Lezing Hamster

Gegevens

Organisatie: Kring Maastricht & Zoogdierstudiegroep Contact: G.Muskens B.Op den Camp

Tijd: donderdag, 1 september 2016 van 20.00 uur tot ongeveer 22.30 uur

Locatie: 20.00 uur Natuurhistorisch Museum, de Bosquetplein 6 te Maastricht

Toegang: Openbaar

Zoogdieren Inventarisatieweekend

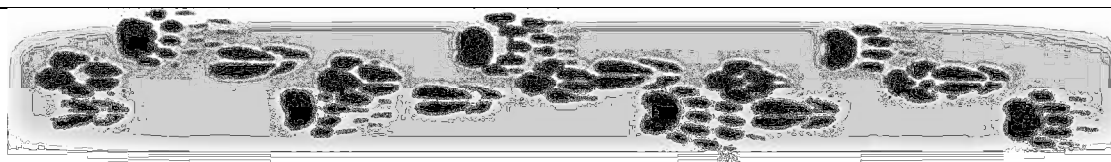
Met een groep gaan we een leuk gebied uitkammen op het voorkomen van zoogdieren. Gewapend met lifetraps, mostellavallen, mistnetten, sporenbedden, wildcamera's, aas en lokvoer, etc. proberen we zoveel mogelijk zoogdieren in kaart te brengen. Kleine marters, bevers, muizen, vleermuizen, dassen en wie weet ook boomarter. Kortom een leuk gezellig weekend met veel verrassingen.

Gegevens

Organisatie: Zoogdierstudiegroep Contact: A.v.Grinsven B.Morelissen W.Aelen R.Reyere

Tijd: vrijdag, 7 oktober 2016, vanaf 19.30 uur t/m zondag 9 oktober 2016 14.00 uur

Locatie: Volgt (vooralsnog mogelijk Beesel, Beeselsbroek)

Analyseren vleermuisgeluiden

Tijdens deze avond zullen we gezamenlijk vleermuisgeluiden gaan analyseren. Bij een interessante opname zullen we deze opname middels een beamer op groter scherm weergeven. Een interactieve leerzame avond voor iedereen die met vleermuizen en/of vleermuisgeluiden bezig is. De avond is voor zowel onervaren als ervaren mensen. Mogelijk wordt er vooraf een lezing/presentatie gegeven.

Gegevens

Organisatie: Zoogdierenstudiegroep

Contact: Aegidia van Grinsven

Tijd: donderdag, 20 oktober 2016, van 19.30 uur tot ongeveer 22.00 uur

Locatie: Het Groenhuis, Godweerderstraat 2, 6041 GH, Roermond

Toegang: Even bellen bij voordeur

Opgave: Verplicht, circa 15 à 20 deelnemers (aegidia76@gmail.com)

Kosten: Gratis koffie en thee, maar je mag wat lekkers meenemen

Overig: Gewenst: zelf laptop meenemen met vleermuisgeluiden (.wav) en analyseprogramma (Batsound/Batexplorer)

Excursie Hazelmuis

Gegevens

Organisatie: Zoogdierenstudiegroep Contact: Rick Reyerse

Tijd: zaterdag, 29 oktober 2016, tijdstip volgt

Locatie: Volgt (rondom Vijlenerbos te Vijlen)

Herkenning van winterslapende vleermuizen

Gegevens

Organisatie: Kring Maastricht Contact: René Janssen

Tijd: Volgt (circa november 2016)

Locatie: Volgt (ergens in Zuid-Limburg)

Lezing Eekhoorn

Lezing Biologie en ecologie van de Eekhoorn. Tijdens deze lezing hoort u meer over de leefwijze van de Eekhoorn, over zijn nesten, voortplanting, voedsel, voor- en achteruitgang enz. Ook exotische eekhoorns die onze inheemse soort verdringen, komen aan bod.

Gegevens

Organisatie: Zoogdierenstudiegroep Contact: Olaf Op den Kamp

Tijd: woensdag, 9 november 2016, 20.00 uur

Locatie: Het Groenhuis, Godweerderstraat 2, 6041 GH, Roermond

Mailadressen zoogdierstuurgroep

Bert Morelissen

bert.morelissen@gmail.com

Wiel Aelen

wiel.aelen@gmail.com

Aegidia van Grinsven

aegidia76@gmail.com

Bram Houben

Bram_houben@hotmail.com

Rick Reyerse

rickreyerse@hotmail.com

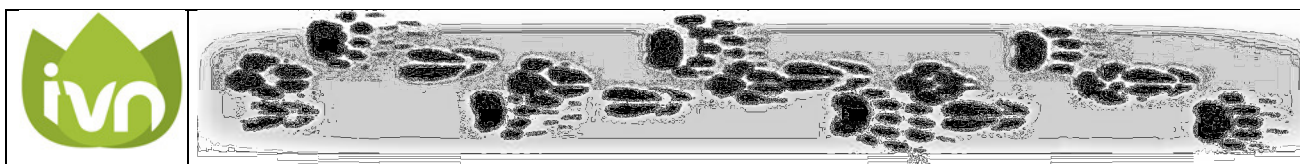
Johannes Regelink

Johannes@regelink.net

Olaf Op den Kamp

o.opdenkamp@nhgl.nl

René Janssen anomalus@gmail.com

AGENDA 2016

Lezingen 2016

Onderwerp, spreker en plaats wordt bekend gemaakt via de plaatselijke pers en op de site van ons IVN. Hebben wij uw mail adres dan ook per mail.

De zaal is open vanaf 19.30 uur en wij beginnen stipt om 20.00 uur. Inclusief pauze tot 22.15 uur. Getracht zal worden in elke laatste week van een maand een spreker te vinden. Houdt de lokale pers dus in de gaten.

Het "Wandelschema" & "Korte Tour"

23	mrt	Omgeving Slenaken KT77	9km	11.00uur
20	april	Alden Biesen Blij in de Demer vallei	10km	11.00uur
25	mei	Langs de Sijlbeek en terug (omg. Epen) Heimans	9km	11.00uur
15	juni	Roclenge sur Geer.Wandeling VVV België	10km	11.00uur
20	juli	Van Holset naar Holsetter-, Malens- en Kerperbosch KT151	10km	11.00uur

Het programma is samengesteld door José Goessens, Marianne Schols en Anne van Santen. Vertrek Cultureel Centrum 11.00 uur via carpoolstelsel. Bij elke weersomstandigheid.

Bijdrage onkosten chauffeur € 2,50 per persoon, ongeacht de afstand. Deelname aan deze wandelingen geschiedt op eigen risico en verantwoording. Wandelingen zijn geschikt voor een ieder die goed ter been is. Wij gaan er vanuit dat iedere chauffeur een eigen inzittende verzekering heeft.

Anne van Santen, tel. 043-4094672
email: asvansanten@home.nl

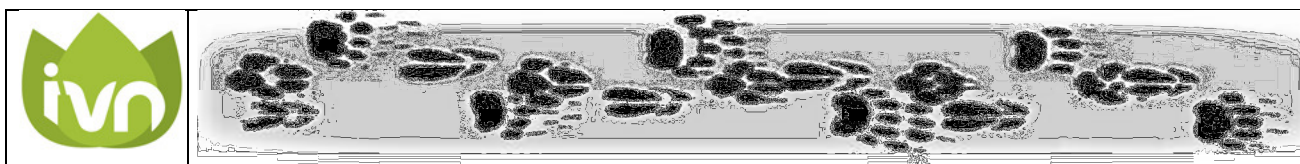
Euregionale natuurwandelingen in 2016

Organisator Frans Jongen heeft voor 2016 zijn wandelschema alweer klaar. De routes zijn zoals gebruikelijk Voetsporen afkomstig uit de Natuurgids of tochten uit de Wandelgids Zuid-Limburg van de heer Waszlo. Op de oneven vrijdagen kunt u terecht voor deelname. De tochten gaan onder alle weeromstandigheden door. Goed schoeisel en proviand voor onderweg zijn nodig. In principe is het vertrekpunt de parkeerplaats bij de kerk van Mheer alwaar het om 09.00 uur verzamelen geblazen is. Kosten € 1 voor de organisatie en een bijdrage in de kilometerkosten van uw chauffeur. Via carpoolen dan naar de echte tocht. Na afloop terug naar Mheer.

18 maart	Mechelen	16,7km	WZL731
1 april	Colmont	14,0km	WZL818
15 april	Langerwehe	18,0km	Voetspoor272
29 april	Geleenbeekdal	16,0km	Voetspoor268
13 mei	Holset	16,5km	WZL60
27 mei	Sint Geertruid	16,8km	WZL860
10 juni	Schin op Geul	16,0km	Voetspoor270
24 juni	Vroenhoven	16,0km	WZL864

Voor nadere inlichtingen: organisator Frans Jongen, tel. 043-4571705 of 06-25486395.
Mailadres: fransjongen@hetnet.nl

JC

Programmaoverzicht 2016 Vogelwerkgroep excursies & bijeenkomsten

Datum	Tijd	Activiteit	Vertrekpunt /locatie/contact
MAART			
Zaterdag 19 maart	08.00	Excursie Savelsbos	Vroendel - Thérèse
APRIL			
1-20 april		Broedvogelonderzoek – Voer	Thérèse
1-30 april		1 ^e MUS-telling	Ed/Thérèse
half april – eind juni		Controle uilenkasten	Philippe/Frans
21 april – 15 mei		Broedvogelonderzoek - Voer	Lydia
MEI			
Donderdag 5	08.00	Excursie De Wissen	Plus Eijsden - Ed
15 mei – 15 juni		2 ^e MUS-telling	Ed/Thérèse
16 mei – 15 juni		Broedvogelonderzoek - Voer	Frans
Zaterdag 28	08.00	Seizoenstelling	Eijsder Beemden
JUNI			
15 juni – 15 juli		3 ^e MUS-telling	Ed/Thérèse
JULI			
13 juli – 27 juli		Huiszwaluwtellingen	Thérèse
AUGUSTUS			
Zaterdag 27 aug	08.00	Seizoenstelling	Eijsder Beemden
Zondag 28 aug		Gezinsdag	Wiel & Annie
SEPTEMBER			
Zondag 4 sep	08.00	Excursie Voeren	Plus Eijsden - Philippe
OKTOBER			
Zondag 2 okt	08.00	Excursie Bichterweert	Plus Eijsden - Ed
NOVEMBER			
Zondag 6 nov	08.00	Excursie Meers/Kasteelpark Stein	Plus Eijsden - Jac
Zaterdag 26 nov	09.00	Seizoenstelling	Eijsder Beemden
DECEMBER			
Dinsdag 27 dec	09.00	Winterbekentelling - Voer	Kasteelpark
JANUARI 2017			
Dinsdag 3 jan	19.30	Nieuwjaarstreffen	School Kampweg

Wil je deelnemen aan een excursie (behalve die naar de Eijsder Beemden), meld je dan s.v.p. aan bij Ed Bayens (ed_bayens@yahoo.co.uk; tel. 4091024).

Telefoonnummers:

Ed	409 10 24	Philippe	457 23 70	Wiel	408 19 41
Lydia	361 58 05	Thérèse	408 54 10	Frans	409 12 83

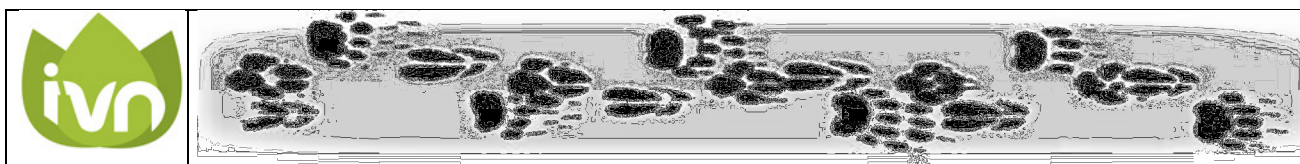

Aan de activiteiten van de vogelwerkgroep kan in principe elke IVN'er deelnemen. Hebt u belangstelling om vogelaar te worden? Bel!

Ed Bayens

Werkgroep Flora werkgroep (voorheen: Bloeiende Bermen)

11-03	regulier onderhoud De Laathof, Mesch
25-03	Inventariseren Bloeiende Bermen Onbekend

08-04	regulier onderhoud De Laathof, Mesch
22-04	Inventariseren Bloeiende Bermen Onbekend
06-05	regulier onderhoud De Laathof, Mesch
27-05	Inventariseren Bloeiende Bermen Onbekend
10-06	regulier onderhoud De Laathof, Mesch
24-06	Inventariseren Bloeiende Bermen Onbekend
08-07	regulier onderhoud De Laathof, Mesch
22-07	Inventariseren Bloeiende Bermen Onbekend

Ook in 2015 gaan we weer iedere laatste vrijdag in de maand op pad om planten en bomen te bekijken. We vertrekken steeds om 13.30 uur (tot 16.00 uur) vanaf verschillende locaties. Het programma bespreken we in januari.

Inlichtingen:

Annemie Speckens, tel. 043-4092623

Anne van Santen, tel. 043-4094672

e-mail: annspeckens@kpnplanet.nl

e-mail: asvansanten@home.nl

Dus als je mee wilt lopen dan mail even.

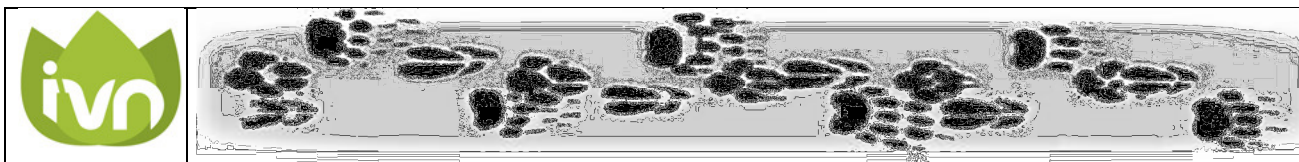
BIJZONDERE WAARNEMINGEN VERVOLG VAN PAGINA: 11

- 16.01 De Watervogeltellers vinden zowaar op een weiland langs de Köb-besweg/Oosterweg een dode Das. Opmerkelijk is dat er o.a. maïskolven bij het kadaver liggen.
- 17.01 De ruim 100 deelnemers aan de protestmars tegen de geplande fietsweg door het laatste groen van Vijlen-Vaals zien, ter hoogte van de Schneeberg, een handvol Kraanvogels over vliegen.
- 18.01 In Lanaken laten zich 2 Ooievaars bewonderen.
- 19.01 Een Grote Gele Kwikstaart in Laag-Caestert bij de molen van Rutten. Op een weiland van diezelfde agrariër bijna 60 Grote Zilverreigers. Er trekken nog steeds Kraanvogels zuidwaarts. Om ca. 08.45u steken 2 Dassen de Bronckweg over.
- 20.01 Broer Jef is om ca. 09.10u de enige schaatser op de grote plas in de Eijsder Beemden. Het ijs is uitstekend. Onderweg ziet hij zo'n 60 Putters nabij De Stip. Een dame uit Eckelrade meldt een dode Das langs de Bronckweg.
- 24.01 2 IJsvogels boven de Voer. Ook zie ik de Putters van mijn broer. Uit Mheer minder goed nieuws: mijn correspondent meldt een dode wijfjesdas langs de Dorpstraat en een dode Das langs de Linderweg in Eckelrade.
- 25.01 Broer Martin telt 1*8, 1*2 en 1*1 Muurhagedissen die genieten van de januarizon. Broer Jef ziet herhaaldelijk 6 à 7 Buizerds op een weiland tussen Moerslag en Libeek. Vandaag ook liefst 13 Grote Zilverreigers.
- 29.01 Met Joost e.a. een tocht gemaakt in Midden Belgische Limburg. Speciale aandacht voor de Vogels in het Wijvenheide gebied, gemeente Zonhoven. Hier zijn, verspreid over 2500 hectares, tientallen plassen van willekeurige grootte die samen met de moerassige omgeving en ettelijke kleine beken een vogelparadijs vormen. In het kader van het Europees LI-

FE project zijn er talrijke informatieve voorzieningen getroffen. Tja, die Belgen kunnen er ook wat van.

- 31.01 In de Steegstraat in Mheer ligt een dode Das, een jong van 2015 zo te zien.
- 03.02 In De Eijsder Beemden achter Kasteel Oost een IJsvogel. Aan de Maaskant dan een Grote Gele Kwikstaart. Een kennis uit Echt meldt een dode Das in die gemeente, langs de Roermondseweg. Inderdaad meer wroetsporen van Wilde Zwijnen in mijn gebied. De dieren zelf krijg ik niet te zien.
- 05.02 Een fraaie fazanthaan in het Vroendel.
- 06.02 Bij de doorgang van de Berwijn onder het spoor in Moelingen zie ik een IJsvogel en een Grote Gele Kwikstaart. Heel wat knaagsporen van de Bever. Er zijn zelfs bomen ingerasterd om verdere vraat te voorkomen.
- 06.02 Op een weiland langs de Kooiestraat wordt er gefretteerd. Man met geweer staat voor alle zekerheid ook paraat. In het Laag-Caestertveld klinken schoten Ook hier wordt op Konijnen gejaagd. Een opgeschrikte Vos gaat er ook aan. Langs de weg van Hoog Cruts via De Planck zuidwaarts ligt een grote dode Das meldt mij een Carnavallvierder uit Teuven.
- 07.02 Carnavallstocht gemaakt. Vanuit Mheer via Voeren, Mesch terug naar De Heeg. Geen echt negatieve zaken tegen gekomen. Van het wild 2*2 en 1*5 Reeën. Verrassend 1*1 Belgische en 3*1 Nederlandse Haas. Dat was al een tijd geleden. Op de laagstam bij GP29 honderden Spreeuwen, een echte wolk, de grond ziet er zwart van. Daar kunnen de 2 vluchten Kramsvogels van zo'n 100 stuks niet tegen op. Ook de groepen Vinken niet. Op de weilanden oostelijk Witgrubbe huist een Grote Zilverreiger.
- 08.02 Vandaag geen Nijlganzen of Reigers op de akkers langs de Bronckweg. Zijn zeker ergens naar Rose Montag activiteiten kijken. Een Keerdenaar meldt Wilde Zwijnen, ik zie alleen maar sporen in het gras.
- 11.02 De Kraanvogels lijken al massaal terug naar het noorden te vliegen.
- 12.02 Met Henri e.a. Voetspoor 153 uit 1999 van wijlen Mart Huls gelopen. Bij uitstekend wandelweer een fraaie tocht vanuit Mortroux aan de rand van het Land van Herve. Hoogtepunt de waarneming van een Dodaars en 11 Kuifeenden op een plas ietsje oostelijk van de Abdij van Val Dieu. Dat gebied is nou in beheer van de Waalse natuurvereniging Natagora. Goed werk. De, mij al ruim 20 jaar bekende, dassenburchten die wij passeerden zagen er niet fameus uit. De renovatie van het oude kasteel van Neufchateau is zo te zien wat betreft de buitenkant voltooid. Binnenin is nog volop werk nodig.
- 13.02 De Putters van 24.01 pleisteren nog steeds in hetzelfde gebied bij De Stip.
- 15.02 Ik had het al een tijd in de gaten. Gemerkte bomen en struiken. Vandaag is Het Limburgs Landschap begonnen met het dunnen van de

bosjes in het Eijsder Beemden deel achter Kasteel Oost. Net voor het broedseizoen der vogels.

- 17.02 Bevriende ballonvaarders zien een Wild Zwijn aan de rand van het Savelsbos.
- @ 18.02 Wim Souren meldt: Vanmorgen vroeg om 10 voor 6 uur liep een Das in de Voerstraet Withuis. Snuffende stak hij of zij de straat over. ik riep het beestje aan dat ik verder wilde. Toen ging hij of zij er vandoor, de Withuisweg in.
- @ 19.02 Peter De Bie meldt: 12:30, Beezepool, Eijsden, Ik zag vandaag al bruine kikkers in amplexus (paargreep) in mijn vijver. (tot 4 maart wel dagelijks de kikkers in paargreep waargenomen, maar nog geen kikkerdril).
- @ 20.02 Wim Souren meldt: waarneming bij Withuis nr. 28 omstreeks 1 uur 's middags: in de appelgaard 3 jonge Fazanten, denklijk allemaal vrouwtjes. Licht bruin van kleur.
- 20.02 Irene meldt noordwaarts overvliegende Kraanvogels.
- @ 21.02 Maarten vd. Sande meldt: Met familie in Bunderbos gewandeld. Daar eerste bloempje Speenkruid gezien.
- 22.02 Op de Kampweg bij huisnr. 41 ligt een dode Eekhoorn.

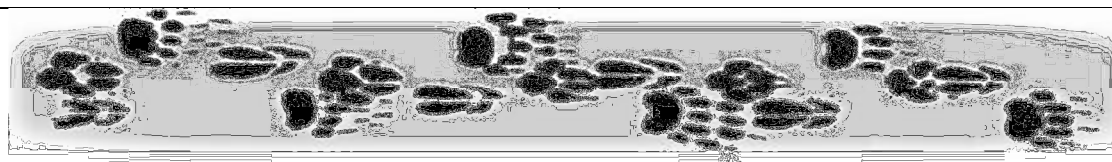
Jean Creuwels, met dank aan de melders

Winter 2016. Werksters op de Winterheide

Maandag 7 december 2015. De dag begint met ochtendrood. De temperatuur loopt op tot 14°C. Vincent Gustings ziet een zonnende Gehakkelde Aurelia in Margraten nabij verzorgingshuis "de Appelgaard". Ik kan de Aurelia even later op dezelfde plek fotograferen. Nog nooit zag ik een actieve vlinder van deze soort in december! Verder zie ik 4 actieve Atalanta's tijdens de pauzewandeling, een foeragerende Aardhommelkoningin en enkele Honingbijen. In Hermalle wordt zelfs nog een Oranje Luzernevlinder gezien door 3 mensen, en gefotografeerd! In de avond bezoeken Jenny en ik een zeer uitgebreide lezing van het Natuurhistorisch Genootschap in het "Sjtaater Hoes" in Kerkrade. Het gaat over gewone en bijzondere vissen in Geul en Roer. De sprekers zijn Didier Lemmens en Thijs Belgers. Didier Lemmens gaat onder meer in op de Beekforellen en Beekdonderpadden in de Geul, en Thijs Belgers op de vispassage bij de Waterkrachtcentrale in Roermond en de herintroductie van de Zalm in de Maas. Een lange zit, maar zeer interessant.

Dinsdag 8 december 2015. De Gehakkelde Aurelia (zelfde exemplaar als de dag ervoor, te herkennen aan een wit vlekje op de vleugel) zont weer bij de Appelgaard. Unieke waarneming!

Woensdag 9 december 2015. Kleine Wintervlinder op het Gemeentehuis in Margraten.

Zaterdag 12 december. Wat zien we daar in de berm van de Catharinastraat in Oost: diverse bossen Narcissen, vol in de bloei! Bloeien ze hier al langer? Veel meer Narcissen zitten nog in de gele knoppen. Vooruitlopend op het zoekproject van de Vlinderstichting naar eitjes van de Sleedoornpage vind ik 6 van deze eitjes op een jonge Sleedoorntak op de Kruisberg bij Wahlwiller. Dat wordt nog wel eens gevierd met een glaasje jenever van Sleedoornpruimpjes uit Voeren ("Voordrupke mit Sjlieëkreke").

Zondag 13 december. Lezing over Professor Dubois door Jean Pierre de Warrimont in het Ursulinenconvent. De Warrimont wijst erop, dat de verschillende mensensoorten (inclusief de Heidelbergmens, Neandertaler en de moderne mens) wel eens variaties van één soort zouden kunnen zijn, en dat zelfs al zeer lang (in de orde van 2.2 miljoen jaar).

Maandag 14 december. Zonnige dag. Atalanta op uitbundig bloeiende Sneeuwbalstruik in Margraten.

Dinsdag 15 december. Geslaagde jaarafsluiting van IVN Eijsden aan de Kampweg in Gronsveld. Films over de Waardhoff en de Nieuwe Wildernis. Ook altijd een leuke avond voor het uitwisselen van weetjes en waarnemingen met de overige natuurliefhebbers. Zo zag José Creuwels een Witte Reiger en vertelt Netty de Boer naar aanleiding van het stukje "Viskes Vange" over de Zeelt, die ze deze kende van haar jeugd in Friesland. De Zeelt werd daar "Moethoen" genoemd (in het geschreven Fries is dit "Mûdhûn"). In een volgende Wissel hierover wat meer...

Donderdag 17 december. Temperatuur 16.3°C. Voorjaarsachtig, met stevige zon tot vroeg in de middag. Atalanta op de paarse bloemen van een Schoenlappersplant in de Stiegel. Tijdens de wandeling Paardenbloemen en bij een hut in het veld een oude "koemel" (plukkorf voor fruit), in Eijsden ook wel eens "koembel" genoemd (dhr. Fonsaer). Natuurbericht: De Vlinderstichting verwacht volop vlinders met de Kerst! Een gedurfde voorspelling zo laat in december!

Zaterdag 19 december. Warm in de zon bij 15°C. Aan de Catharinastraat een zee van Narcissen. Witte Dovenetelbloemen bij de Oude Perenwei aan Hakkeknoep. Muurhagedissen (adult en juveniel) in Laag-Caestert (totaal minstens 7). Op het Ursulinengebouw zonnen 3 Atalanta's tegelijk!

Zeer bijzonder: Kleine geel-zwart-witte Hommels (wel 3) actief op bloeiende Winterheide aan de M.L. Kingstraat in Eijsden, naast enkele Honingbijen. Welke zijn dit? Aardhommels? In de winter zijn er normaal gesproken alleen Koninginnen van de Aardhommel over. Raad gevraagd aan Ivo Raemakers: het zijn werksters van de Aardhommel. Een zeer zeldzaam verschijnsel in de winter in Nederland.

Zondag 20 december. Bezoek aan Serious Request in Heerlen en de Kerstmarkt in Aken. Witte Buizerd in Wittem. Een dikke Hommel vliegt langs het Glazen Huis.

Maandag 21 december. Jenny ziet een witte Hermelijn bij Bruisterbosch. Cor Fikkert ziet een Distelvlinder bij het Kuinderbos in de Noordoostpolder. Zeer ongebruikelijk dat deze Mediterrane vlinder nog wordt gezien in de winter in Nederland!

Dinsdag 22 december. De wolken trekken in sneltreinvaart voorbij.

Woensdag 23 december. Atalanta, nectar zuigend op wit-roze bloemen van een viburnumboompje in Margraten ("Charles Lamont", niet te verwarren met de Japanse Sierkers). Mijn Atalanta-laatterecord van 22 december 2006 is daarmee gebroken en Kerst nadert! Opvallend is de mooie maan in de avond.

Donderdag 24 december. Het viburnumboompje in Margraten heeft twee nectar zuigende Atalanta's tegelijk op bezoek. Ook foerageren er 2 Aardhommelkoninginnen. Bij de Perenwei ook nog een dikke rondvliegende Aardhommel. Eerste kerstdag. Voor het eerst sinds 1977 een geheel volle maan met Kerst. Bewolkte dag zonder vlinders, is de Vlinderstichting te optimistisch geweest? Wèl 5 Turkse Tortels bij elkaar in Oost.

Tweede kerstdag. De zon schijnt, het is 14°C en Ma is jarig. Vanuit Banholt via Margraten naar Eijsden. Deze dag breekt alle records. In Banholt een zonnende Blinde Bij op de muur. Een fluitende Koolmees in Margraten aan de Van Gelderstraat. Daarna geteld 4 actieve Atalanta's (waarvan 1 op Schoenlappersplant) en 1 actieve Dagpauwoog. Er zijn al bloeiende gele Winterakonieten in de tuinen van Margraten. En er bloeit zelfs opnieuw een gele Buddleia in de Erk in Margraten (met 1 bloem). Ook aan de Eijdsense Vogelzang zit er een bloem in de gele Buddleia. Roze Rozen bloeien in het Ursulinenpark. Langs de Geleenbeek bij Heerlen-Benzenrade wordt een rondvliegende Grote Vos gezien bij een bloeiende Hazelaar (door M. Prick en A. Cox). Marc Herremans fotografeert een Distelvlinder op de Luienberg bij Assent (België).

Zondag 27 december. Jef Gilissen fotografeert een Atalanta tussen Mesch en Voeren, bij het Trichterbeeldje. Ik zie er eentje op het Ursulinengebouw. Boterbloemen bij de volkstuinten in Mariadorp en zelfs een bloeiende witte Campanula achter de flat aan het Veldje.

Maandag 28 december. Vrije dag met 13.3°C en zon. Jenny en ik zien een Aardhommelkoningin in de tuin in Banholt, een Groene Specht en een Roodborstje op een gazon bij de molen van Lombok aan de Jeker. Daarnaast wel 15 Blinde Bijen op een bloeiende Sneeuwbalstruik aan de Cannerweg. Bloeiende lichtgele Teunisbloemen langs het Albertkanaal. Een fluitende Koolmees en als klapstuk een zonnende Gehakkelde Aurelia aan de voet van de Sint Pietersberg! Zelfs bij het ondergaan van de zon is er nog een Aardhommelkoningin actief bij Haccourt.

Deze dag worden er zelfs 3 Distelvlinders gezien langs de kust in Zuid- en Noord-Holland.

Woensdag 30 december. De wit-roze viburnumboom in Margraten heeft nog steeds een actief nectar zuigende Atalanta op bezoek! Elders in het dorp eveneens nog een Atalanta actief op Schoenlappersplant!

Donderdag 31 december 2015. Een Oudejaarsatalanta zit er niet in voor mij. Wel wordt deze gezien bij Weert en op de Amerongse Berg. Blinde Bij en actieve Koningin Aardhommel in Margraten.

Nieuwjaarsdag 2016. Een Nieuwjaarsatalanta zit er ook niet in. Wel een Aardhommelkoningin in Mheer en oranje bloeiende Slaapmutsjes in Banholt en Mheer (als ware het zomer). Deze dag worden er 2 Distelvlinders gezien in de duinen van Texel en Schiermonnikoog. Uniek, waarschijnlijk als gevolg van de langdurige aanvoer van lucht uit het gebied van de Canarische Eilanden die veruit de warmste december opleverde sinds minstens het begin van de waarnemingen.

Zaterdag 2 januari. Pa en Ma zien 5 Ooievaars bij Henri Chapelle.

Zondag 3 januari. In Nieuw Beerta (Groningen) komt de temperatuur de hele dag niet boven 0°C (een ijsdag). Hier is het overdag 9°C. Luc van den Boorn uit Mesch ziet 7 Grote Zilverreigers op de Mescherheide.

Maandag 4 januari. Alweer een ijsdag in Groningen, terwijl het hier zacht weer blijft. Scholieren in Groningen krijgen zelfs "ijzelvrij".

Dinsdag 5 januari wordt er op straat geschaatst in het Noorden tijdens ijsdag.

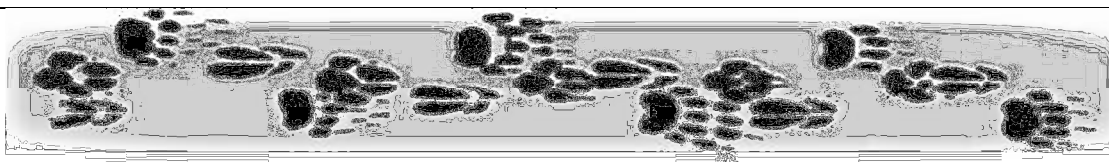
Woensdag 6 januari. Nog steeds een ijsdag in het Noorden met ijzelvrij, terwijl het Zuiden geen vorst kent.

Donderdag 7 januari. Overgangsdag voor Groningen, de winterprik is bijna voorbij. Ochtendrood.

Vrijdag 8 januari. Ook in het Noorden is er weer zachte lucht doorgedrongen. Grote Bruine Kikker op straat in Margraten (Berhardlaan nabij een holle weg). Jammer genoeg een verkeersslachtoffer. Avondrood.

Zondag 10 januari. Grote zilverreiger bij opkomende zon in het "Ierse" groen op de Mescherhei.

Dinsdag 12 januari. Potvissen (5) gestrand op Texel. Ook in Noord-Duitsland en Engeland spoelen deze winter Potvissen aan. Potvissen zijn Walvissen, dus geen vissen maar grote zoogdieren.

Donderdag 14 januari. In Margraten wordt het overdag even wit door een sneeuwbuï.

Vrijdag 15 januari. Grote opwinding in de vogelwereld. Roodkeelnachtegaal in een tuin in Hoogwoud (Noord-Holland). Dit vogeltje uit het verre Azië was nog niet eerder gezien in Nederland.

Zaterdag 16 januari. De winter is terug in Noord-Nederland. Zoektocht in Limburg naar eitjes van de Sleedoornpage door 2 medewerkers van de Vlin-derstichting en 6 vrijwilligers. Op de Fromberg bij Etenaken vinden we 12 eitjes Sleedoornpage en 1 eitje van de Meidoornuil, op de Vrakelberg geen eitjes en bij de Gele Anemoon (Gronzedel) 5 eitjes Sleedoornpage. Op deze koude en zonnige dag zien we (onverwacht) ook nog veel andere dieren en planten: 1 Wild Zwijn, 3 Reeën, 1 Haas, 1 Havik, 1 Torenvalk, Kramsvogels, Koolmezen, Driedistel, rode bessen Gelderse Roos, bloeiende Braam.

Over de Sleedoorn valt het een en ander te vertellen: zoals we op de Waardhoff kunnen zien worden er vaak Pruimen of Kersen op geënt (omdat de Sleedoorn de voedingsstoffen beter uit sommige soorten grond haalt). Van de Sleedoornpruimpjes kan allerlei lekkers worden gemaakt en in Voeren maakt men een jeneverlikeurtje van de "Sjlieëkreke". Zo van de struik smaken ze wat bitter. Men krijgt er "sjlie tan" van (stroeve tanden).

Maandag 18 januari. Strengte vorst in Groningen. Ook een ijsdag in Limburg. Berichten over flinke groepen Kraanvogels boven Zuid-Limburg lijken eerst wat vreemd. Zijn het geen Ganzen? De waarnemingen worden echter bevestigd door foto's op de waarnemingsite, geplaatst door vaste waarnemers.

Dinsdag 19 januari. Ook Zuid-Limburg heeft stevige vorst (rond -8°C). De gele Mosterdbloemen bevroren op de velden. De zonnige dag levert nog een Blinde Bij op en avondrood.

Woensdag 20 januari. Alweer strenge vorst in Groningen. Hier is het wat gematigder.

Donderdag 21 januari. Nieuw Beerta -12.3°C. In Margraten valt 's nachts een laag sneeuw die blijft liggen tot de avond van de dag erna. In Eijsden is niets te zien, in Banholt en Bruisterbosch een beetje. De bui trok in een smalle lijn van Elsloo over Margraten naar Vaals. De schaatsvijver in de Eijsder Beemden ligt dicht, zie ik aan het einde van de dag. Betreden van de poel zal niet verantwoord zijn.

Vrijdag 22 januari. Overdag is het boven nul. Luc van den Boorn ziet 2 Grote Zilverreigers bij Herkenrade. De schaatspoel ligt nog steeds dicht aan het einde van de middag. Of er nog geschaatst is zou ik niet weten (het zal wel niet?). In de avond gaat het hard regenen en is de koudeperiode voorbij.

Zaterdag 23 januari. Eekhoorn steekt de Kampweg in Gronsveld over. Grote Zilverreiger vliegt over de weg bij de kern Heugem, nabij de Pietersplas. In Argentinië zijn de resten van een enorme Dinosaurius gevonden, de Noto-colossus.

Zondag 24 januari. Geen blue Monday maar blue Sunday. Zeer grijs regenweer.

Maandag 25 januari. In de ochtend volle Maan in West, ochtendrood in Oost. Lente in januari! Het wordt boven de 16°C (dagrecord). De pauzewandeling in Margraten levert veel zingende vogels op, 2 Atalanta's, 50 Honingbijen, 50 Blinde Bijen en zelfs een werkster Aardhommel met grote stuifmeelklompjes aan de achterpoten (actief op Winterheide).

Woensdag 27 januari. Luc van den Boorn uit Mesch ziet 8 Grote Zilverreigers bij elkaar op de Mescherheide.

Donderdag 28 januari. De Winterakonieten op de Bukel kleuren alweer geel. In Margraten 2 Atalanta's, waarvan 1 zelfs nectar zuigend op Viburnum. Mariëlle Frijns ziet een Grote Zilverreiger aan Hakkeknoep.

Vrijdag 29 januari. Alweer natuurnieuws. Er waren het hele jaar 2015 Adders te zien op de Meinweg bij Roermond. De waarnemingen gingen van 14 januari tot 28 december. Ook in januari 2016 zijn er Adders gezien. Van winterslapen komt zo niet veel.

Zaterdag 30 januari. Zeer vies regenweer met 's avonds hagel. Grote Zilverreiger boven Catharinastraat in Oost. Binnen is het goed toeven. "Limburgs Land" op L1 Radio. Ger Houben praat met Wiel Schins over professor Dubois en zijn belang voor de wetenschap. Verder aandacht voor de Boomkikker in de Doort in Midden-Limburg. In deze met water gevulde kleigaten van de dakpanindustrie vond de Boomkikker een goed heenkomen, nadat zijn oorspronkelijke leefgebiedjes verdwenen. Ook in onze regio kwam de Boomkikker vroeger voor. De Boomkikker klimt vaak in Braamstruiken om insecten te vangen. In deze struiken is hij amper zichtbaar vanwege zijn groene schutkleur. Heksencramignon met reuzenpop voorop in Haccourt ("Hacou, pays des Macrâles").

Zondag 31 januari. Een mooi gekleurde Vlaamse Gaai (een veel mooiere naam dan "Gaai") met blauwe veren vliegt vlak voor me door op de Trichteweg bij de Bachstraat. Een goede plek voor waarnemingen van deze vogel ("Merkef").

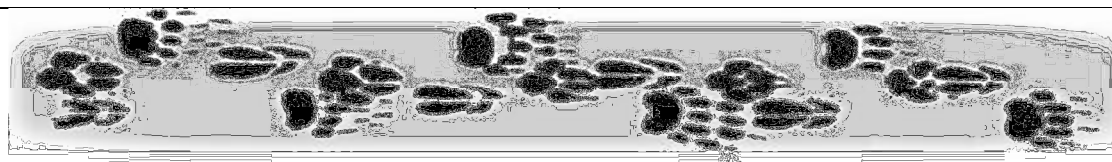
Maandag 1 februari. Herfstig met 13°C. Er spoelen 8 Potvissen aan in Noord-Duitsland.

Dinsdag 2 februari. Maria Lichtmis met regen. Parelmoerwolken boven Noord-Nederland, zoals boven Steenwijk. Een zeldzaam verschijnsel bij koude bovenluchten, voor het laatst gezien in februari 1996. In de avond valt de stromende Bukelbeek op.

Donderdag 4 februari. Zware bui (15.05u).

Carnavalszaterdag. De optocht in Mesch heeft mooi weer. Blinde Bijen (3) op het Kerkplein op Sneeuwbalstruik.

Carnavalsmaandag 8 februari. Een Buizerd wordt boven de Bron lastig gevallen door een Kraai of Roek. Wie heeft er hier last van wie? Grote Zilverreiger

bij Hakkeknoep. De optochten in Moelingen en Sint Geertruid gaan door, ondanks de harde wind. Ook in de avond waait het stevig door.

Carnavalsdinsdag 9 februari. De uitgestelde optocht van Banholt gaat door, ondanks wind en regen. Tegen middernacht eerst een Vos en later een Das aan de Banholtergrubbe.

Aswoensdag 10 februari. Vieze regendag met winterse neerslag op het plateau van Margraten.

Donderdag 11 februari. Sensationeel natuurkundenieuws: de door Einstein beredeneerde zwaartekrachtsgolven in het heelal blijken aangetoond te kunnen worden!

Vrijdag 12 februari. In Eijsden en Margraten bloeien er hier en daar weer Anemonen in tuinen.

Zaterdag 13 februari. Waterkoude dag. De Anemonen aan de Emmastraat blijken "Anemonen de Caen" te zijn. Ik zag ze ook al bloeien in de afgelopen warme december. Volgens de eigenaar van de tuin bloeiden deze zelfs al begin december 2015!

Maandag 15 februari. In de vroege ochtend zorgt sneeuwval voor een wit tapijt in Mheer en Margraten. In het Maasdal is de sneeuw niet blijven liggen, maar in de hogere delen van Zuid-Limburg (waaronder Margraten), blijven er hele stukken wit tot en met vrijdag. Dit ondanks enkele mooie zonnige dagen in het midden van de week.

Dinsdag 16 februari. De zon komt op als een rode bol. Zeer zonnige dag. Ondanks de koude nacht met meer dan 4 graden vorst, vliegt er toch nog een Blinde Bij op een Krokus in een zonnige tuin aan de Julianalaan in Margraten.

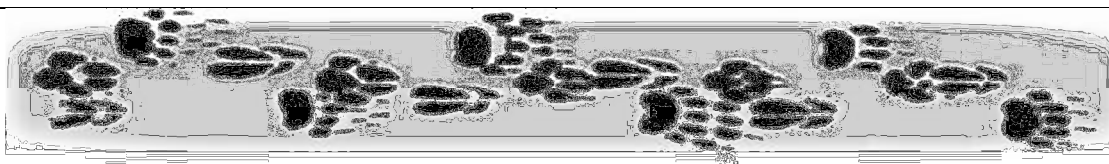
Donderdag 18 februari. Joyce Reijnders ziet 3 Reetjes bij het Rucidobos in Honthem.

Vrijdag 19 februari. Alweer een wit Heuveland in de vroege morgen, terwijl het Maasdal groen en grijs blijft.

Zaterdag 20 februari. Ger Houben wordt verast met de IVN-waarderingsprijs tijdens de uitzending op L1 Radio. Deze Willemijn

Heijboerprijs (met een bronzen beeldje) van de Stichting De Natuurgids werd in 54 jaar pas 10 keer eerder uitgereikt.

Zondag 21 februari. Verjaardag Pa. Tante Lies (uit 1932) vertelt nog maar eens hoe er vroeger bij sneeuwval een "sjilvrik" (glijbaan) werd gemaakt van bovenaan de Vroenhof ("bie Liègeois") tot helemaal onderaan ("bie Jëukens"). Op klompen "gletsde" het nog beter! Het "sjilvrikke" (aan de Noordkant van de Vroenhof) werd op schilderij vereeuwigd door Petrus Wolfs. In

Hoog-Caestert bij tante Marie was de ijspret bij de “Botkojl” en aan de “Voorbèrg”.

Dinsdag 23 februari. Larse Claessens vertelt hoe hij de week ervoor “Sterrenschot” vond bij het Savelsbos. Wat is Sterrenschot (of “Heksensnot”)? In het voorjaar eten allerlei dieren zoals Reigers, Buizerds, Meeuwen, Kraaien, Vossen, Marters en Bunzingen soms een “zwangere” Kikker of Pad op. Het Kikkerdril zwelt op in de maag van de eter en wordt uitgebraakt op het land. Vroeger circuleerden er allerlei fantastische verhalen over wat dit geleidelijke goedje met zwarte puntjes wel niet was. Net zoals bij de “Donderkeilen” (Belemnieten) die na een regenbui gevonden werden. Vallende Sterren, Heksen, Duivels en Bliksems kwamen daarbij op de proppen. Zelf vond ik ook enkele keren op de droge Veldjesweide Kikkerdril waarvan ik de herkomst niet kon herleiden.

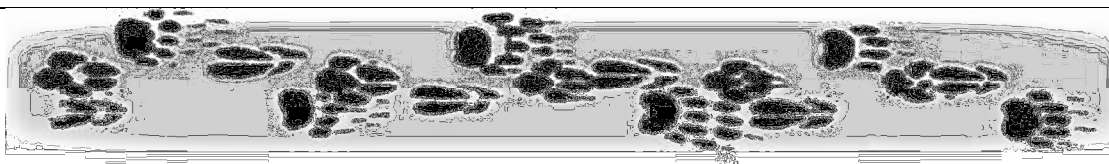

Zaterdag 27 februari. De “Beijs” (koude Noordoostenwind) voert mooi zonnig weer aan. Koolmezen en Staartmezen in de lage boompjes bij het Ursulinenconvent, alwaar in de middag vanaf 16.00u historische opening Duboiszalen. Hierna gaf “den heer Dubois” in eigen persoon toestemming voor de publicatie van enkele foto’s in ons verenigingsblad (zie elders in deze Wissel). In de overvloedige zon eerst nog Speenkruid gezien in de Eijsder Beemden en een overwinterende “Karkol” (Wijngaardslak). Deze sluit zijn schelp-opening af met een poreus kalklaagje (“winterdeksel” of epifragma). De slak ligt zo, dat de afgesloten opening altijd naar boven wijst. In de sterke zonnestraling zijn er op de Winterheide aan de M.L. Kingstraat ook nog 1 koningin en 2 werksters Aardhommel, 2 Honingbijen en 5 Blinde Bijen te zien. Alweer werksters op de Winterheide! De KNMI-temperatuur is slechts 7°C, maar in de zon beschenen tuintjes op het Zuiden is het blijkbaar toch warm genoeg voor insecten. In de Raadhuisstraat een vroege Franse Veldwesp.

Zondag 28 februari. Nog steeds zeer koude “Beijs”. Toch trekken de Kraanvogels alweer terug naar het Noordoosten. Pa en Ma zien er 300 in vijf groepen boven Aubel. Ik doe een “ketteke” (Limburgse katjesdrop) in mijn mond en heb het voornamelijk koud.

Maandag 29 februari. Schrikkeldag. Klein Hoefblad in Margraten-Kom en een oranje Lieveheersbeestje. Stevige zon, koude Beijs. Een zeer warme en zonnige weerkundige winter wordt afgesloten met een vuurrode zon. In Eijsden was er geen sneeuwpret. In het Heuvelland wel af en toe een beetje.

Jacques Piters

Bijzondere waarnemingen/ervaringen gezocht!

Ziet u wat bijzonders in de natuur? Maakt u iets bijzonders betreffende natuur en/of milieu mee? Zet het op papier of laat het de redactie weten. Dat kan ook via onze IVN Eijsden internet pagina's: op de homepage staat onderaan een knop waarmee op een eenvoudige manier waarnemingen gemeld kunnen worden.

Ons mededelingenblad is voor en van de leden!

Hebt u foto's, dia's, natuurtijdschriften, natuurboeken die u kunt missen? Van harte welkom.

Jean Creuwels

HISTORISCHE OPENING DUBOISZALEN

Op zaterdag 27 februari 2016 werden in het Ursulinenconvent de Duboiszalen feestelijk geopend. Daarmee wordt in Eugène Dubois' geboortedorp eer bewezen aan de man, die het gelijk van Darwin bewees voor wat betreft de menselijke soort. In een uitgebreid programma, gepresenteerd door Wiel Schins, werd allereerst Harry Fekkers vanwege zijn grote inzet verrast met een replica van de Pithecanthropus Erectus, de ontdekking van Dubois. Vervolgens kwamen diverse sprekers aan het woord, waaronder Professor Mark Stoneking (houder van de Dubois-wisselleerstoel aan de Universiteit van Maastricht).

Toen het moment van de opening naderde, verscheen er onverwacht een zeer bijzondere bezoeker ten tonele. Het bleek Eugène Dubois in hoogsteigen persoon te zijn, die zijn ongenoegen uitte over zoveel amateurisme bij de huidige onderzoekers. "Fossielen moest men zoeken, in het veld"...

En niet binnen blijven zitten met allemaal die nieuwlichterij aan zogenaamde moderne technieken! Dubois gaf zelfs de verklaring hoe de kras op die Mossel in zijn fossielenverzameling was terechtgekomen! Dat zogenaamde wereldnieuws! Hierna begaf iedereen zich vanuit de overvolle Ursulinenkapel naar de Duboiszalen, die vervolgens onder applaus werden geopend door Dubois en wethouder Jacobs.

Voorwaar een historische gebeurtenis!

Jacques Piters

IVN Ledendag: Kom ook!

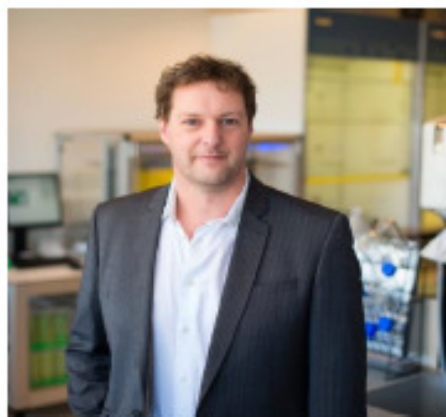
beleef de natuur!

IVN'ers weten hoe belangrijk natuur in de directe leefomgeving is. Wij gunnen het elke Nederlander te kunnen genieten van zo veel mogelijk groen dichtbij huis. Gemeenten besteden hier steeds meer aandacht aan, want een groene gemeente is een vitale en aantrekkelijke gemeente. En het klimaat vaart er wel bij. Laat je ook inspireren over natuur dichtbij en ontmoet honderden andere IVN'ers!

Tijdens de *IVN Ledendag op zaterdag 16 april 2016* is er veel aandacht voor natuur dichtbij! Hieronder informatie over het programma. Wil je meer weten? Volg de informatie op ivn.nl/ledendag. Op deze pagina vind je ook de link naar het aanmeldformulier.

Gast spreker: Koos Biesmeijer

Een van de gast sprekers tijdens het ochtendprogramma in de Stadsgehoorzaal van Leiden is Koos Biesmeijer. Hij is wetenschappelijk directeur van Naturalis, een begenadigd spreker en groot bijenkenner. Biesmeijer is sterk voorstander van een integrale aanpak om de problemen waar bestuivers mee te maken hebben wereldwijd te tackelen. Met het oog op een verandering en verbetering van biodiversiteit en ecosystemen.

Programmaonderdeel: vrijwilligersprijsen

Tijdens de ledendag worden voor het eerst de IVN Innovatieprijs en de IVN Scharrelkidsprijs uitgereikt. Met de Innovatieprijs waardeert IVN een vernieuwend initiatief op het gebied van natuureducatie. Met de Scharrelkidsprijs belooft IVN een bijzonder initiatief van een IVN-afdeling op het gebied van kinderen en natuur. Op www.ivn.nl/ledendag lees je meer over deze vrijwilligersprijsen en de mogelijkheden om initiatieven te nomineren.

Gast spreker: Shubhendu Sharma

Ook deze ledendag krijgt weer een internationaal tintje. Shubhendu Sharma, eco-entrepreneur uit

India, vertelt ons aan de hand van praktijkvoorbeelden hoe het mogelijk is om op een stuk grond ter grootte van zes parkeervakken een snelgroeiend bos aan te leggen met inheemse planten, dat ook nog weinig onderhoud behoeft. In Zaandam is onlangs de eerste Nederlandse Kleine Wildernis aangelegd. Sharma gaat dieper in op zijn idee en de ecologische waarde van kleine wildernissen.

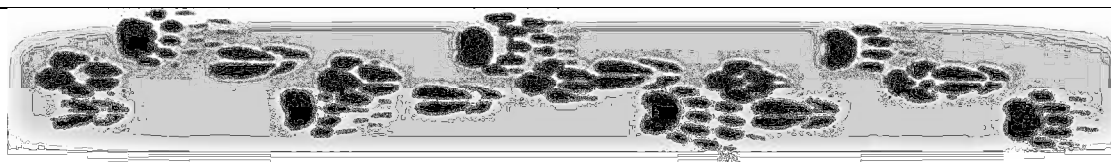
's Middags gevarieerd programma

In het middagprogramma zijn er verschillende keuzemogelijkheden: drie interessante workshops, excursies in Naturalis en de Hortus Botanicus, [stadswandelingen langs het Singelparkproject](#) onder leiding van IVN Leiden e.o. en rondvaarten door de Leidse grachten. De deelnemers krijgen t.z.t. het verzoek zich vooraf voor onderdelen in te schrijven

Schrijf je in op ivn.nl/ledendag

De inschrijving voor deelname aan de IVN Ledendag is half december gestart en sluit op 15 maart. Er zijn 800 plekken beschikbaar, dus schrijf je snel in! De kosten bedragen €12,50 voor leden (€15,- voor introducés, €7,50 voor kinderen), inclusief lunch en toegang tot Museum Naturalis en de Hortus. Voor kinderen en jongeren zijn er 's morgens aparte programma's.

Schrijf je in met het [inschrijfformulier!](#)

HET BESTUUR

Voorzitter: Vacature

Secretaris: Jacques Piters
Vogelzang 15
6245 BS Eijsden tel. 06 445 91 557

Penningmeester: Vacature

Vicevoorzitter Maarten v.d. Sande
Jekerstraat 7-A02
6211 NR Maastricht tel. 043 409 48 61

Lid Suzanne van de Wiel
Reijershaag 77
6228 HB Maastricht tel. 043 361 17 18

Verenigingslokaal: "De Dassenburcht"
Kampweg
Gronsveld

Werkgroepcoördinatoren/Contactpersonen:

Daslicht/Venel	Jean Creuwels	361 61 95
"De Woelratten"	Maarten v.d. Sande	409 48 61
Lezingen	Jean Creuwels	361 61 95
Vogels	Philippe Meijer	457 23 70
Wandelingen	vacature	
Korte wandelingen	An van Santen	409 46 72
Flora groep	Tineke de Jong	352 11 09
Gebouw	vacature	
Redactie Mededelingenblad	Peter De Bie	409 46 77

Kosten Lidmaatschap € 11,50 per persoon per jaar

Betalingen t.n.v. IVN-Eijsden:

Giro rekening: NL05 INGB 0000 927056 Onder vermelding van reden betaling.

Disclaimer:

De redactie wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor inhoud of strekking van niet-redactionele bijdragen. Met toezending van een artikel draagt de auteur uitdrukkelijk de rechten over aan de redactie. Indien nodig kan door redigeren de toegezonden bijdrage –bij voorkeur i.o.m. de auteur- worden aangepast c.q. ingekort. De redactie behoudt zich uitdrukkelijk het recht voor om artikelen zonder opgaaf van redenen te weigeren.

Verschijningsdata en sluitingstermijn:

Verschijningsdata zijn:

half maart, half juni, half sept. en half dec.

De inzendtermijn voor kopij sluit op resp.

5 maart, 5 juni, 5 september en 5 december.

Kopij bij voorkeur aanleveren per e-mail:

de.wissel.ivn-eijsden@home.nl .